

legjobb mino-
postakosárral
edeti ládával
i ládával 360
arancs vér-
edeti ládával,
al 200, avagy
os mézédés,
ládával 180,
300, avagy
dd. ötkilós
al 5, eredeti
l csodaszép
sárral 360,
római
al 260, 25
llet, hármen-
gykereskedés
nyarjegyzéket
210-31.17)

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12
Negyedévre — — — — 6
Egy hóra — — — — 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1911.

XL. évfolyam 63 szám.

Péntek, március 17.

Az ország életképessége.

— március 17.

Immár benne vagyunk a költségvetési vitában s a költségvetési vitának mindjárt a nyitánya egy igen jelentős problémát vetett fel: azt a megdöbbentő jelenséget, hogy az államtól függő egzisztenciák száma nálunk, Európában sehol sem tapasztalt arányban növekedett. A jelenség nem új keletű. Körülb lül tíz évvel ezelőtt néhai Neményi Ambrus, ugyancsak a pénzügyi bizottság előadója, nagyszabásu tanulmányt terjesztett elő a tisztviselői létszám ok nélküli szaporodásáról s már akkor államháztartásunkra, valamint államigazgatásunk munkaszolgáltatására nézve végzetes tünetnek mondta ezt a jelenséget. A mikor tehát Hegedüs Loránt országgyűlési képviselő, a költségvetés előadója ujjolag erre a veszedelmes jelenségre hívja fel a parlament, a kormány és a közvélemény figyelmét, akkor a magyar társadalomnak egy régi betegségére keres tulajdonképen orvoslást. A multtal való kapcsolat, a kóros jelenség folytonosságának hangsúlyozása ugyan nem foglaltatik elég kiélezten az előadói beszédben, de kétségtelen, hogy régi baja társadalmunknak az, a melyről szó vagyon s a melynek rosszabbodását aggodalommal kell látnia mindenkinek, aki közügyekkel foglalkozik.

A biztos állás ábitása, kerülése az egyéni vállalkozásnak, szinte páni rettegés az önállástól, a velejáró gondtól, de szabadságtól is, oly beteges tünet, a melyet a társadalom nevelésére hivatott tényezőknek előbb-utóbb meg kell gyógyítaniok. Az államhoz fordul itt boldog boldogtalan. Tőle várja létének biztosítását, gondjainak könnyítését vagy azt a fölösleget, amelyre

szertelen igények kielégítése végett van szüksége. Innen van, hogy a magyar társadalomnak nincsen életképessége. Hogy valósággal elakad minden szerve, ha az államéletben a legkisebb zavar lesz urrá. Ez a betegség annyira elharapódzott már, hogy nemcsak a természetüknel fogva is függő egzisztenciákat jellemzi, hanem urrá lett még az olyan foglalkozási ágakon is, a melyeknek alapja másutt mindenütt az önálló vállalkozás. Nálunk még az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság is az államtól vár mindent és követel mindent, nemcsak azt, amit az államnak megadni kötelessége az összeség iránt, hanem az állami feladaton messze túlmenő istápolást.

Ez általános keretbe méltóképp illeszkedik bele a tisztviselői létszám aránytalan és rohamos szaporodása. A mindenfajta tisztviselők létszáma legalább egyharmaddal nagyobb a kelleténél, ami az államháztartásnak és vele az adófizető polgárság nagy többségének megokolatlan megterhelését és az intéző fórumok számával arányban az adminisztráció nehézkesebbé tételét jelenti.

Az adminisztráció egyszerűsítése, a kisebb létszám ellenőrizhetőbb és felelősebb volta, de különösen a személyi terhek aránytalan emelkedése megköveteli, hogy ennek az irányzatnak kormány és parlament mennél előbb véget vessenek. A magyar társadalomtól ez irányban spontán átalakulást kár volna remélni. Az államfüggő társadalmat még önállóságra is csak az állam ösztökélheti. A munkapártira és kormányára, mely az ország regenerációját tűzte ki feladatául, nagy hivatás vár ez irányban is.

Teljesíteni ezt a hivatást hamarosan

nem lehet. Évek rendszeres munkája, kormányzati szigorú, a kiméletlenségnek is bizonyos foka kell ahhoz, hogy ebben az irányban eredményeket érhessünk el. Egyelőre örvendetes, hogy a bajt felismerték, diagnózisát megállapították. Most a gyógyítás van hátra, ami valóban abból áll amit az előadó mondott: „nem nyugodjékessé, hanem életképessé tenni az országot.”

Városi közgyűlés.

— A tárgysorozat. —

Nagybcskerek, március 17.

Nagybcskerek város képviselőtestülete hétfőn, folyó hó 20 ikán tartja meg március havi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő:

1. A törvényhatósági bizottság határozata a kéményseprő kerületek beosztása tárgyában.
2. Ugyanannak határozata Konkoly Samu partbérlete tárgyában.
3. Ugyanannak határozata az ovodai segély tárgyában.
4. Ugyanannak a városi villamü határozata a városi villamü 1909. évi zárszámadása tárgyában.
5. Ugyanannak határozata a villamos szivattyu állomások tárgyában.
6. Ugyanannak a városgazdai cím megváltoztatása tárgyában.
7. Alispáni rendelet Schäffer János városi mérlegbíró felebbezése tárgyában.
8. Ugyanannak az új katonai lakbér szabás tárgyában.
9. Ugyanannak Kupuszárovnics Jenő rendőralkapitány lemondása tárgyában.
10. Ugyanannak a virilisták névjegyzékének megállapítása tárgyában.
11. A polgármester javaslata a máv. vasuti műhelyének a régi kiterjedésben való visszahelyezése tárgyában.
12. A városi tanács javaslata a városi kerületek számának új megállapítása tárgyában.

„TORONTÁL“ tárcája.

Ünnepi beszéd.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Elmondotta: MARTON ANDOR, a nagybcskerek-i kaszinó-társulat március 15-iki ünnepélyén.

III.

(Befejező közlemény.)

Az események folyamán azonban az ellentétek mindig nagyobb méreket öltöttek a magyar kormány, a bécsi miniszterium és az uralkodóház tagjai között, miért is augusztus végén Batthyány és Deák Bécsbe mentek az érdekek kiegyenlítésének lehetőségére előkészítő utakat tenni. Ezen békés törekvések sikerében azonban Kossuth nem bízott s augusztus hó végnapjaiban teljesen a nép szenvedélyeire támaszkodott, a miniszteriumban pedig teljesen felfordult volt a helyzet. E jelenségek láttára Széchényi kétségbe esvo a haza sorsa felett s gerjedésbe jöve az események sulya alatt, mondotta ezen emlékeztetiszavakat: „En a csillagokból olvasok, kiállt fel könnyezve. Vér és vér mindenütt! Testvér a testvért, a népfaj a népfajt fogja mészárolni engesztelhetetlenül és örülten. Keresztet rajzolnak vérből a házakra, melyeket le kell égetni. Pest oda van. Szárguldo csapatok dultak szét mindent, mit építünk. Ah! az én füstbe ment életem! És a híres Hessen Homburg huszár, kit Kossuth nevezett el a legnagyobb magyarnak e

casandrai jóslata után néhány napra kétségbe esésében megörült. Mig Széchényinek ezen bus tragédiája lejátszódott, ez alatt az ország egész közhangulata Kossuth szónoklatainak a varázsa alatt állott; a Délvidéket a szerb lázadás lángba borította s Jellasicch beütött az országba. Jellasicch seregét azonban Fehérvárnál hamarosan szétverte Perczel Mór serege. Ezután megjött a hír V. Ferdinánd lemondásáról és hogy a trónt I. Ferenc József foglalja el és hogy Windischgrätz herceg sereggel jön az országba. Kiűtött teljes erejével a harc. Görgei a magyar sereggel Bécsig megy Windischgrätz elé. Megveretett Schwechatnál. Visszavonult a Vértes hegyességig. Kossuth úgy akarta, hogy itt vagy Budapest alatt menjen tűzbe újból az osztrák sereggel. Közben beütött Schlick is az országba, aki Kassánál megverte Mészáros. Görgei hadvezéri lángszével állatta a helyzetet s nem fogadta el a harcot Windischgrätzrel Budapest alatt és nem sietett Perczel Mór segítségére, ki Mórnál megveretett, hanem visszavonult a bánya városokig. Ez volt az a híres, egyfolytában 16 óráig tartó visszavonulás, mely alatt a csikorgó hidegben honvédeink rengetegét szenvedének. Budapest kardesapás nélkül került Windischgrätz kezeibe. Mig azonban ő és hadserege uralták a várost, addig az itt maradt hölgyek, köztük egy torontáli főnemesünknek az édes anyja is, titkon kocsiszámra készítették a tépést a honvédek részére.

Mielőtt Windischgrätz Pestet elfoglalta volna, a honvédelmi bizottmány és az országgyűlés

Debreczenbe ment. Batthyány azt akarta, hogy csak a honvédelmi bizottmány menjen Debreczenbe, az országgyűlés maradjon Budapesten. Az volt t. i. Batthyánynek a célja, hogy ily módon a békés kiegyenlítés az uralkodóház és a nemzet között még megvalósítható legyen.

Terve azonban nem sikerült s Kossuth kívánsága szerint az országgyűlés Debreczenbe helyezte át magát, küldöttséget küldött azonban Windischgrätzhez a béke felől tárgyalni. A küldöttség tagjai voltak: Deák Ferenc, Majláth György, gróf Batthyány Lajos, Lonovics József és Majláth Antal. A herceg válasza volt „Unbedingte Unterwerfung.”

E büszke szavakra válaszként, egy keserves, szenvedélyes és hősi tél tavaszi hadviselés következett.

Mig azonban a hadjárat folyt s mig a magyar seregek vívták a rettentő harcokat, az alatt Debreczenben az országgyűlésnek egyes tagjai titkon folyton a békés kiegyenlítés tervén fáradozának. És hogy célt érjenek, Kossuthot kiakarták szabadítani az u. n. flamingók karjai közül. A flamingók voltak az országgyűlés leg-radikálisabb, legrepublikánusabb, legjakobinusabb legfelületesebb és legkevésbé művelt tagjai.

Ne higyük azonban, hogy az ilyenfajta magyar csak 48—49-ben létezett. Mindig voltak ilyenek. A Rákóczi-féle szabadságharcban is találkoztunk ezeknek szilaj csoportjával. Egy egész szárnya volt a felkelő tábornak melynek még a fejedelem és fővezérei sem voltak elég kuruczok

Híres müncheni „Salvator-sör“ pénteken Kőbányai sör

is állandóan csapon van.

MARCOIN JENŐ, kaszinó-vendéglő.

HIREK.

13. Hivatalos jelentés a december, január és február havi péztárvizsgálatról.

14. A városi közevési bizottság javaslata az 1911. évi közevések tárgyában.

15. A városi tanács javaslata a felveendő nagy törlesztéses kölcsön tárgyában.

16. Hivatalos jelentés az esküdteket összeíró küldöttség megválasztása tárgyában.

17. A városi tanács javaslata az árviz-vész-bizottság tárgyában.

18. Ugyanannak az 1910. évi pótköltségvetés tárgyában.

19. Ugyanannak a városi színház bérbeadása tárgyában.

20. Ugyanannak a leánytanonciskola segélyezése tárgyában.

21. Ugyanannak a bérkocsik számának szaporítása tárgyában.

22. Ugyanannak a községi és árvapénzek elhelyezése tárgyában.

23. Ugyanannak könyvkötői munkák kiadása tárgyában.

24. A torontálmezei tak. és hitetbank és társainak kérvénye a Gimnázium-, Kinizsi- és Eötvös-utcaik aszfaltozása tárgyában.

25. A városi tanács javaslata az elfogadás bérbeadása tárgyában.

26. Ugyanannak a városi bolthelyiségek bérbeadása tárgyában.

27. Ugyanannak Marcoin Jenő vendéglős lakásbérlete tárgyában.

28. Ugyanannak dr. Menczer orvos betegség miatt való helyettesítése tárgyában.

29. Ugyanannak a dzsiu-dzsiu tanfolyam költségei tárgyában.

30. Grozdán Néca és társai kérvénye a Keve-utca kikövezése tárgyában.

31. Popov Gyurica és társai kérvénye egy mélykút furatása tárgyában.

32. Girch Adolf városi végrehajtó kérvénye 6 heti szabadságért.

33. Kisk. Ruzs János illetőségi ügye.

34. Szobcsák Rezső illetőségi ügye.

36. Özv. Babecz Antonia illetőségi ügye. És a netán még beérkező tárgyak.

— **Személyi hír.** Dr. Dellima nics Lajos főispán ma délelőtt kurjácskai birtokára utazott, ahonnan holnap este érkezik vissza Nagybecskerekre.

— **A városi állandó választmány ülése.** Nagybecskerek városi állandó választmánya dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével tegnap délután ülést tartott, a melyen a hétfői közgyűlés tárgyait készítették elő. Az ülésen részt vettek: Benkovich Miklós, dr. Gyorgyevics Milos, Giffinger Zsigmond, Hausladen Mátyás, Halmos József, Krumenacker Ferenc, dr. Klein Mór, Mattanovich György, dr. Pollak Győző, dr. Panics Mladen, Reitter Oszkár, Risztics Pál, Strosz Béla, Streitman Antal és Szávicz Sándor. Az ülésen hozott fontosabb javaslatokat hirtelünk sorában közöljük.

— **Orvosi kinevezés.** A vármegye főispánja dr. Berger Géza nagykanizsai lakost a nagyikindai közkórházhoz bennlakó alorvossá nevezte ki.

— **Március 15.** A nagybecskereki kath. legényegylet március hó 19-én délután 5 órakor saját helyiségében márciusi ünnepet rendez, a melynek programja: Himnusz, éneklés az egyházi kar. 1848. március 15., felolvassa Blazsaj József. Talpra magyar, szavalja Hetzel Gyula. Hódolás Petőfi Sándornak, előkép. A vén zászlótartó, szavalja Schulz Fülöp. A haza, melodráma zongorakísérettel, előadja Schmitzer Vers. Szózat, éneklés az egyházi kar.

— **Balácsi József ünnepzése.** A nagybecskereki községi főgimnázium ifjúsága Balácsi József intézeti igazgató névnapjára március 15-én délután 5 órakor az intézet tornacsarnokában iskolai ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő: 1. „Üdvözlő dal”, éneklés a főgimnáziumi énekkar. 2. Kleffel A.: „Magyar táncok”, zongorán négy kézre előadják: Králik László V. o. és Láng Imre V. o. 3. Coppée: „A kovácsok sztrájkja”, szavalja Hegedűs János VIII. o. 4. Hoffer K.: „Tarka madár”, éneklés a főgimnáziumi énekkar. 5. Farkas I.: „A vén cigány”, melodráma, előadja Zalán Tibor VII. o., zongorán kíséri Králik László V. o. 6. Felköszöntő beszéd, mondja Perisics Zoltán VIII. o. 7. Krug: „Sajka-dal”, játssza a főgimnáziumi zenekar.

— **Halálozás.** A tegnapi délután váratlanul elhunyt Klein Izidor haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Atalítottak úgy a maguk, mint a nagyszámú rokonság nevében mélyen lesújtva, fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a hűn szeretett

férj, apa, testvér és rokon Klein Izidor folyó hó 15-én áldásos életének 47-ik évében, boldog házasságának 19-ik évében Abbáziában hirtelen elhunyt. A drága halott hűlt tetemét folyó hó 19-én délelőtt fél 11 órakor kísérik a nagybecskereki állomástól az izr. sírkertbe, ahol örök nyugalomra fog tétetni. Nagybecskerek, 1911. évi március hó 16-án. Áldott legyen felejthetetlen emléke! Klein Gizella szül. Weisz felesége. Janka, Aranka, Árpád gyermekei. Özv. Weisz Rozália anyós. Klein Bernát, Eisler Helén szül. Klein, Róna Janka szül. Klein testvérei. Eisler Zsigmond, Róna Jenő, Haas Mór, Gerő Vilmos, Schwartz Lipót, Weisz Bernát sógorok. Klein Bernátné, özv. Klein Hermáné, özv. Klein Róbertné, Haas Mórné, Gerő Vilmosné, Schwartz Lipótné, Weisz Bernátné sógornők.

— **A városi beruházások.** A hétfői városi közgyűlés egyik legfontosabb pontja lesz a nagy városi kölcson ügye. Arról van ugyanis szó, hogy Nagybecskerek városa egy millió és 400 ezer koronás kölcsönt szándékozik felvenni, amelyből a cukorgyár területének árát, a két építendő iskolaépület, az új színház, vágóhid, keramitolás stb. költségeit szándékozik fedezni az állandó választmány elvben hozzájárult az új kölcson felvételéhez s hasonló javaslatot terjeszt a közgyűlés elé is.

— **Az árviz-bizottság.** A városi állandó választmánya tegnap megtartott ülésén javasolja a közgyűlésnek, hogy a városi árviz-bizottságába a folyó évre Franz J. L., Krumenacker Ferenc, dr. Kardos Samu dr. Magyari Károly, Mayer Aurél, Oldal Antal, Pollak Győző dr., Steinitzer Géza, Steyer István, Szávicz Sándor, dr. Vég Lajos és Vinczánov Mladen választassanak meg.

— **A segédjegyzők ezer tagu küldöttsége a miniszterelnöknél.** A segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesületének titkársága bejelentette, hogy e hónap 27-ikén tartandó nagygyűléséből Khuen-Hedervary Károly gróf miniszterelnökhöz, mint belügyminiszterhez ezer tagu monstre küldöttséggel járul, hogy a községi tisztviselői kar sérelmeire orvoslást kérjen. A nagygyűlésre az ország minden részéből rendkívül nagyszámmal jelentkeztek. A nagygyűlésen több országgyűlési képviselő is felszólt és a községi tisztviselők helyzetének javításáról és nyugdíjáról előadásokat fognak tartani.

— **A városi színház bérbeadása.** A városi színház bérletére vonatkozó szerződés a folyó évben lejár s mivel az új színház fölépítése, sajnos, még bizonytalan homályban van, a vármegyei bizottság most további 3 évre kívánja a szerződést a várossal megkötöni, még pedig évi 2500 korona bérösszeg mellett. Az állandó választmány javasolja a képviselőtestületnek a szerződés megkötését.

„PIPUL“-pasztilla

sósórszesz kivonat.

Legelősebb és legjobb hájiszer minden reumatikus fájdalomknál.

5-ször olcsóbb a kész sósórszeszénél, mert
1 „Pipul“-pasztilla ára 12 fill.
1 1/2 deci tiszta spiritusz ára 30 „
1/2 deci víz ára 2 „
tehát 2 deci otthon készített sósórszesz ára 42 fill.
míg ugyanannyi kész sósórszesz ára 2 korona.

Gyártja: **Nikolits-gyógyszertár**
Nagybecskerek, Gabona-tér.

Törvényileg védve. — Ára 12 fillér. — Telefon 161

és még a fejedelmnek óvatosságában és körültekintésében is ámulást láttak. Erre vonatkozólag újabb érdekes jellemzést olvastam a magyarról, Milotay Istvántól. Milotay összehasonlítja a magyart és a franciát s azt írja, „hogy a francia lélekhez a délfranciák adják a temperamentum heveségét, a képzelődés színeit, az érzelmei finomságát, a szellem egyszerű elevenségét és radikálizmusát. Az északi franciák viszont a józanságot, a politikai megfontolást, a fegyelmezett erejét vitték mindig bele a francia lélek forrongásaiba és evolúciójába. És így ezen ellentétes erőknek csatája és harmoniája olvadása tette lehetővé, hogy Franciaország élén járjon az emberiség fejlődésének. A magyar nemzeti lélek, írja Milotay, az ország keleti és nyugati fele szerint mutat más és más vonásokat s azt mondja, hogy a dunántúli magyarság az nekünk, mint a franciáknak az észak s a tiszamelléki az, mely nekik a dél. A Tiszáninnentől jött Bethlen, Bocskay, a Rákócziak és Kossuth Lajos, itt születik Bessenyei az ébresztő, Csokonay és Petőfi. A Dunántúl a közvetítőket adja, az Eszterháziakat, Pálffykat, Széchényi Istvánt és Deák Ferencet s egy konzervatívabb nemzeti költészet énekesit: Berzsenyit, a Kisfaludiakat és Vörösmartyt“.

A 49-iki flamingók a tiszavidéki magyar temperamentumot is felülmúlták szilajságukkal és szélsőséges politikai elveikkel.

Vezérük volt Madarász, a híres rendőrmíniszter. A békepárt tehát Madarászzsal akart végezni legelősebb s ez sikerült is neki, sőt sikerült eltávolítania Debreczenből a Madarász

által maga mellé gyűjtött pirostollasok csapatát is. A békepárt csandben tovább dolgozott s mindig több és több hívet gyűjtött maga köré. Kossuthot azonban bármily apostoli munkát fejtett is ki a békepárt, eszméi számára megnyerni nem tudta.

Midőn a magyar seregek győzelmeiről érkeztek hírek a táborból, a flamingók teljesen neki batorodtak s a békepártot korlátolt eszű embereknek kezdték nevezni, kik a kor szellemét nem értik s hogyha ő utánuk indult volna az országgyűlés megnyitására, már rég vissza eset volna a nemzet a márciusi napokba. Ezekkel szemben a békepárttól éppen akkor hangzottak legerélyesebben a kibékülés szükségét, mikor Görgei, Klapka, Damjanich és Bem győzelmeiről jöttek a hírek. Szavaik azonban a pusztában kiáltó szavaiként veszttek el. A békepárt Wettert vagy Görgeit iparkodott terveinek megnyerni, mint aki határozottan kijelentette, hogy ő a harc folyamán a törvényes teret nem hagyja el s a horvát bizottságnak nem, hanem egyedül Mészárosnak a törvényesen kinevezett hadügyminiszternek engedelmessékedik. Ezen kijelentésért Kossuth elakarta őt tenni a felső sereg fővezérletéről s ezt Dembinszkyre akarta ruházni. Ez az emlékeztetés kápolnai csata előtt történt, melynek lezajlása után Szemere vezetésével megtartott vizsgálat alkalmával Görgei nyugodtan azt válaszolta, hogyha ő lett volna Dembinszky helyében, úgy Görgeit viselkedése miatt föblövette volna.

Az ügy elintéztetett, Dembinszky lemondott

a fővezérletéről s az Görgei hozzájárulásával Wetter és ő között oszlott meg, de azután rövid idő múlva Görgei egyedül vette át a felső sereg vezérletét, ki azután egyik győzelmet a másik után aratta s a többek között Isaszegnél, Gödöllőnél, Vácznál és Komáromnál megvervén az ellent, azt az ország határáig visszazorította. Hasonló győzelmi hírek érkeztek a többi táborokból is.

Ezalatt Debreczenben a békepárt dolgozott ernyedetlenül, de hasztalan. Kossuth legelső híveitől ösztönözve, a győzelmi hírek lázas mámorában a hazafias entuziasmus önfelédte hevületében 1849. április 14-én a debreczeni református templomban megtartott nyílt ülésen kimondta a függetlenségi nyilatkozatot, mely a békés kiegyenlítésnek azután teljesen szétmetesztette fonálát. Ezután jött az orosz. Világos és az Aradon lefolyt gyász nap, október 6-ika.

És én nem tudom, hogy most, midőn hazám történetének legfényesebb és legbájosabb napjairól lebbenttem el a történelem fátyolát, mondom nem tudom, hogy egy bánatos sóhajjal ne merészlem-e kérdezni magamtól, hogy vajjon 49-ben meghalt, vagy megszületett-e a magyar szabadság? Habozás nélkül mondom a választ, hogy megszületett. Azaz, azt mondhatjuk, hogy 1848-ban március 15-én megszületett az eszme, a szabadságharcban vérkeresztben részesült, 67-ben pedig a magyarnak tulajdonába adatott. És ha igaz az, amit a tudomány hirdet, hogy az eszme az utódokban nemesedik, úgy a szabad-

ROYAL-BIOSKOP-SZÍNHÁZ.

Ruhatar 10 fillér. Fényesen berendezett füstmentes helyiség. Légfűtés. Ruhatar 10 fillér.

Naponként 2 előadás: d. u. fél 6 és este 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon: d. u. 4, 5, 6; este fél 8 és 9 órakor előadás.

Művészies képek!

Szenzációs műsor!

A Rózsa- és a Magyar Király-szállodákban állandó csapójas a világhírű müncheni „Salvator“-sörből.

Pénteken és szombaton este 6 és 9 órakor.

Vasarnap d. u. 4 5 és 6; este fél 8 és 9 kor.

1. Kélemetlen vasárnapi kirándulás. (Humoros) —

2. Kirándulás a berni alpo ba. (Term.) — 3. Mórincnak pechje van. (Humoros) — 4. A fősvény kineve.

(Dráma.) — 5. Bari falu (Természetes felvétel) —

6. Jergunov hadnagy kalandja. (360 méter hosszú műfilm. Színmű) — 7. A legényelet dícsőitése. (Hum.)

A kultúregyesület vidéki tanfolyamai. A napokban volt Nagybecsán a kultúregyesület ottani ismételtanfolyamának záróünnepélye, amely szerint a tanfolyam itt is szép eredménnyel járt. A tanfolyamnak 24 hallgatója volt, akiknek mind-egyike a legjobb sikerrel hallgatta a tanfolyamot, amelyet Forgách Ferenc állami tanító vezetett lelkes buzgalommal.

Nyilvános köszönet. A nagybecskereki Maskil-E-Dol, jótékonyági egyesület f. hó 14-én pénztára javára rendezett kedélyes est minden várakozáson felül fenyvesen sikerült. Ezen eredményt elsősorban megköszönjük a nemes urhölgyeknek, kik tombola- és belepti-jegyek árusításával fáradoztak és buzgólkodtak, másodsorban Deutsch Márton, Eckstein Vilmos, Fleiner Aladár, Havas Daniel, Heller David és Löwy Gyula urakból állott rendezőbizottság lankadatlan tevékenységének és ügybuzgalmának. Hálás köszönetünk fejezzük ki a n. é. közönségnek, mely megjelenése által az est fényét emelte és adományai és felülfizetése által az anyagi sikert előmozdította. Köszönetet mondunk továbbá Barta Bernát urnak az esti pénztárnál való közreműködéséért, Guttman Dani urnak a tánc rendezéséért. Következő urhölgyek ivaik felülfizettek. Deutsch Etel ivén: 20 koronát dr. Stern Lázár, 10 koronát Közgazdasági bank, 5 koronát Hubert Manó, Vámos Ignác, Ullmann Hermann, 2 koronát Kövessi Emil, Barta Bernát és Müller (Észék), 1 koronát Reisz Sándor. Vámos Irén és Ella ivén: 6 korona. Keppich Ella ivén: 1 koronát Sajoviz Soma, Keppich S. A. Holländer Margit ivén: 2 koronát Holländer Sándor, 1 koronát Guttman Dani, Reiner Mariska ivén: 2 koronát dr. Várady Imre, 1 koronát Klein Izidor. Eckstein Karola ivén: 2 koronát Petrovics Mián, 1 kor. 20 fillért Petrovics Emil (Jarkovác), 1 koronát Perics György, Frass Károly, Klevo M., Kományi Ferenc, Zsebeiyán Gyóka. Kanizsa Bella ivén: 1 kor. 80 fillért Elek mérnök, 1 kor. 20 fillért Temmer Salamon, 1 koronát dr. Mangold Samu, dr. Handler Lázár, 60 fillért Dénes Lipót. Heller Rózsa és Margit ivén: 2 koronát Nikoits gyógyszerész, 1 kor. 20 fillért N. N., N. N., N. N., 80 fillért Juliusz Lipót, 1 kor. 70 fillért N. N., 1 koronát N. N., 70 fillért N. N. Krausz Margit ivén: 2 koronát Almássy Elek, 1 koronát dr. Hubert Zsigmond, Kellner József, Handelsmann, 60 fillért Futtaki Arnold. Hoffmann Vilma ivén: 2 koronát Czinner David, 1 koronát dr. Milich Jakab, Futtaki Arnold, Schön Ferenc (Módos), 1 kor. 60 fillért Hiller László, 60 fillért dr. Pollák Győző, 40 fillért Reisz Sándor, 20 fillért Erber Gyula. Sonnenfeld Elsa ivén: 2 koronát Guttman Dani, 1 kor. 20 fillért Hajduska István, 20 fillért Braun Mór (Écska), 10 fillért Heller Miksa. Gruber Ella ivén: 1 kor. 20 fill. Hajduska István. Az esti pénztárnál felülfizettek: 7 koronát Hirtenstein Mark, 5 koronát Weisz Izidor, 4 koronát dr. Perisics Zoltán, dr. Juliusz Armin, Eckstein Vilmos, 3 koronát Heller David, Vági Sándor, Stagelschmidt János, 2 koronát Deutsch Márton,

ság fája mindig nemesebb és nemesebb gyümölcsöket fog a magyarnak teremni.

A szabadsággal azonban élni is kell tudni. A szabadságra alkalmazhatók Madách szavai, hogy „szülője minden nagyinak és nemesnek és felfalója saját gyermekének”.

A szabadság nem abban áll, hogy kezünkben lanttal és a világszabadság trombitájával egymást tullicitálni törekedjünk, mert az a szélsőségekbe és veszedelembe vezet. Franciaországban Camille Desmoulinst elnémitotta Danton Dantont Robespierre, Robespier után pedig az önkény következett. De másrészt óvakodnunk kell attól is, hogy a szabadnemzet szabad fiai a bizantismus karjaiba dobják magukat, mert ez szolgaságra vezet. Deák Ferenc mondta: „ha szabadok akarunk lenni, legyünk egyszersmind igazságosak is s ha igazságot kívánunk felülről, legyünk igazságosak lefelé is”. De még más is kell ahhoz, hogy egy szabad nemzet szabadon fejlődhessek s hogy szabadon bonthassa ki szárnyait: az időkhöz és viszonyokhoz való alkalmazkodás és hogy a tudatlanságot váltsa fel a tudás, az élehetlenséget az élelemesség, a hanyagságot a munkásság, de nem úgy, hogy a tudás csupán a felső századoknak legyen a tulajdona, hanem, hogy az közkincsévé váljon a nemzetnek és végül, hogy okuljunk a történelem tanításain.

Báró Kemény Zsigmond írja a mohácsi veszedelem okairól című munkájában, hogy a középkor leventéje elvándorolt azon helyre, ahol előde hamvai nyugszanak s míg a visszaemlékezések urnáin borongott, erőt és elszántságot merített azon hosszús utjára, mely a Megváltó szent földjére vezetett.

Mi is, midőn a nemzeti ravatalra — írja Kemény — mutatánk, nem azért tettük, hogy a koporsó kiáltsa az élet közé a tettet elől szót: „memento quia pulvis es”, hanem, hogy a halál tanítson meg az életre, a pártviszályra pazarolt idők az egyesült erejű számít munkásságra a caudiumi szoros a thermopylaeire”.

Feiner Aladár, dr. Mirkov, Grubi David (Écska), Kanizsa Armin, Müller Ignác, Kohn Lipót, Frank Lajos. 1 koronát Löbl Jakab, Ullmann Mark, Fazekas Ignác, Eckstein L., Ullmann Hermann, Löwy Gyula, Pollák Jakab, Mattanovich Béla, Max Lajos, Heufeld Zsigmond, Havas Dani, Juliusz Lipót, Kutterer Józsefné, Fischl Jakab, Kovacs Andor, Pollák Zsigmond, Székely Ignác, Steigenberg Károly, Pollák Izidor, Friedmann Béla, Barta Bernát, Teichner Herman, Futtaki Arno d., Baron Vilmos, N. N., Kanizsa Béla, 50 fillért Pilisch József. — A Maskil-E-Dol elnöksége.

A zombolyai szabad liceumból. A kultúregyesület zombolyai szabad liceuma március hó 19-én előadást tart. Az előadás tárgya: A té. Előadja: Zappe Ferenc állami tanító. Az előadás főbb pontjai: A zombolyai tejjgazdasági viszonyok. A tej képződése. A tej alkotórészei, minősége és tápértéke. Tejhibák és a beteg állatok teje. Tejhamisítás és a tej megismerése. A tej kezelése és feldolgozása. Tejtermékek és azok értékesítése. — Tanulság. Az előadást vetített képek és kísérletezések fogják fűszerezni.

A kath. legényegylet közgyűlése. A nagybecskereki kath. legényegylet a múlt héten tartotta II-ik rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen fölolvastott zárszámadás szerint 1910. évi összes bevétel 411287 kor., a kiadás 277430 kor. volt. 1910. évi tiszta jövedelem tehát 133857 kor. A kézipénztár készlet 22917 kor. A torontali hitel-szövetkezet takarékpénztárába elhelyezve 110940 kor. A közgyűlés a számadások tudomásul vétele és a főiméntvény megadása után a választásokat ejtette meg, amelynek eredményeképpen világi elnöknek Blazsej Józsefet, igazgatónak Prém Pétert, titkárnak Schuld Fülöpöt, pénztárnoknak pedig Gimpl Miklóst választották meg.

A bérkocsik szaporítása. Annak idején már megírta, hogy Reitter Oszkár rendőrkapitány a város forgalmára s a bérkocsi mizeriákra való tekintettel javasolta a város tanácsának, hogy az egyfogatu bérkocsik száma 8-al, a kétfogatuaké pedig 2-vel szaporítsassék. A tanács és a tegnapi ülésen az állandó választmány is egyhangulag megávéta tette a rendőrkapitány javaslatát s ilyen értelmű indítványt tesz a közgyűlésnek.

A haszonállatok megvizsgálása. Fülepp György városi kir. állatorvos most terjesztette a város polgármestere elé a Nagybecskerek városában levő haszonállatok tavaszi megvizsgálásáról szóló tervezetét, amely szerint április hó 5-ikén a vásártéri cédulaház előtt, április 6-ikan az écskai uti sorompó előtti térségen, április hó 7-ikén pedig a németvárosi bikaistálló előtt tartják meg az állatok vizsgálatát. A vizsgálat mind a három napon reggel 7 órakor kezdődik.

Az előfogatóság. Krcpuccsin Száva városi előfogatóság szerződése ügyében a város állandó választmánya azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a város a szerződést hosszabbítsa meg Krcpuccsinnal, nevezetesen olyformán, hogy a város a 11 pár lóért és 8 kocsi tartásáért fizessen neki 13000 koronát évenként az előfogatóságért.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.
A költségvetési vita. — Az ököritői pénzek.

Budapest, március 17 (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőháznak ma csöndes ülése volt s a költségvetési vita nyugodt mederben folyik. Az ellenzék szónokai ezuttal megmaradnak a tárgyilagos kritikánál s bár hosszú beszédeket mondanak, de a beszédek mentek a szenvedelemtől. Az ülés csattanóját az ököritői pénzek ügye képezte, amelyben Huszár Károly interpellált s a miniszterelnök nyomban válaszolt reá. A miniszterelnök energikus válaszát, amelyben a pénzek kiosztása körüli mulasztást, illetőleg késedelmezést kvalifikálatlan eljárásnak mondotta s a legszigorubb intézkedést jelentette be a háznak, osztatlan, általános helyeslést keltett.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnököl, aki elnöki jelentései során elparentálja az elhunyt Horváth Lajos főrendiházi tagot, aki régebben a képviselőháznak volt hosszú időn át érdemes tagja.

Most felolvassák az összeférhetlenségi bizottság elnökének, Tisza István grófnak átiratát Szemrecsányi György részéről Lévy Lajos báró ellen tett össze-

férhetlenségi ügyben, majd Hegedüs Kálmán előadó indítványára a Serbán Miklós mandátuma ügyében elrendelt vizsgálat vezetésével Lázár Miklós gróft bizták meg. Végül jelenti az elnök, hogy Pozsonyi Géza budapesti lakos Solymossy Ödön báró ellen összeférhetlenséget jelentett be, a bejelentést azonban alaki hiányok miatt az irattárba tette.

Jelenti még az elnök, hogy Huszár Károly képviselő az ököritői adományok ügyében sürgős interpellációt jelentett be. Az interpellációt fél 2 órára tüzték ki.

Ezután áttértek a költségvetés tárgyalásának folytatására.

Ma Földes Béla, Kállay Ubul és Simonyi-Semadam Sándor szólaltak fel és bírálták a költségvetést, a melyet nem fogadnak el.

Fél 2 órakor következett

az ököritői pénzek

ügyében Huszár Károly sürgős interpellációja, aki kérdezi a miniszterelnöktől, hogy van-e tudomása arról, hogy az ököritői szerencsétlenek javára már közel egy év óta összegyűlt adományokat még ma sem osztották ki s hogy szándékozik-e sürgősen megfelelő intézkedéseket tenni.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök nyomban válaszol az interpellációra s kijelenti, hogy az ököritői szerencsétlenek javára összegyűlt pénzek körül tényleg kvalifikálatlan eljárás történt. A kormány mindent megtett, hogy a segély mielőbb kiosztassék, azonban a megyei hatóságok a kormány rendeleteit negligálva, a kiosztásról nem gondoskodtak. Kijelenti, hogy sürgősen elrendelte a legszigorubb vizsgálatot, bekérte az összes iratokat, felelősségre vonja az alispánt s akit a mulasztás felelőssége terhel, az meg fogja kapni méltó büntetését. (Általános zajos helyeslés!)

Ezzel az ülés véget ért.

A horvát helyzet.

Budapest, márc. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrárból sürgönyzik, a horvát politikai helyzetben most nagy a kavarodás. Az országgyűlés üléseit elnapolták s a bán holnap Budapestre jön, hogy jelentést tegyen a miniszterelnöknek a horvát helyzetről s azután pedig Bécsbe megy a királyhoz kihallgatásra. A zágrábi jelentés tudni véli, hogy Tomasic bán távozik állásából és utódja Erdődy Tamás gróf, Khuen miniszterelnöknek egyik bizalmasa lenne.

Az általános lefegyverzés ügye.

Budapest, márc 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berliini távirat szerint a szociáldemokrata párt már benyújtotta az általános lefegyverzésre vonatkozó javaslatát A szociáldemokrata párt javaslatában azt indítványozza, határozza el a birodalmi gyűlés, hogy felkéri a birodalmi kancellárt, hogy tekintettel a francia és az angol parlamentek készségére, tegye meg a lépéseket arra, hogy nemzetközi megegyezés jöjjön létre az általános lefegyverzés, illetőleg a fegyverkezés korlátozása dolgában.

A mexikói zavarok.

Budapest, márc. 17. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Newyorkból sürgönyzik, az Unió kormánya három havi időt adott Diaz elnöknek arra, hogy a rendet Mexikóban helyreállítsa. Ha ez a kitűzött idő alatt nem sikerülne, akkor az Unió ultimátumot küld Mexikónak.

Tözsde.

Budapest, márc. 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdei déli zárlatok a következő árakat jegyezték:

Buza (márciusra)	23-18
Buza (áprilisra)	21-62
Zab (áprilisra)	17-20
Tengeri (májusra)	1-32

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

ad. 53037/1911. sz. M. kir. Államvasutak igazgatósága.

Hirdetmény.

A temesvár—orszói vonal 158/160. km.-jei közt építendő vonalá helyezésén végzendő munkák vállalatba adása iránt.

Értesítjük az érdeklődőket, hogy temesvár—orszói vonal 158—160 km.-jei közt építendő vonalá helyezésén alépitményi munkák, nevezetesen a föld, szikla és vízmentesítő munkák; egy áteresztő falazási és betonozási munkái, továbbá az alagut és az alaguti kapu atakkal összefüggő beléfalak és burkolatok előállítására előreláthatólag rövid idő múlva kiírásra kerülnek.

Mielőtt azonban a versenytárgyalási hirdetmény hirlapilag közzétételnek, lehetővé kívánjuk tenni, hogy a pályázni szándékozók a végrehajtandó munkák természetéről és terjedelméről alaposan tájékozódhassanak. E végből a jelentkező érdeklődők a terveket építési főosztályunkban (Budapest, VI., Teréz-körút 56. sz. I. em.) a hivatalos órák alatt (délelőtt 9—10-ig), vagy pedig a nyomjelző kirendeltségnél Mehadián megtekinthetik és ott a kívánt felvilágosításokat megkaphatják.

Igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Vető-rózsaburgonya és vető-bükköny

kapható

özv. Guttmann Jakabné és Fiai cégnél

Telefon 96.

330—3.3

1871/1911. tkvi sz. Az antalfalvai kir. jár. bir.-től.

Hirdetmény.

Az antalfalvai kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az ozorai tkvi X^{1/2} kötete 4057. sz. lapja elveszett B. és C. lapjának s ennek hátlapján foglalt 4058. sz. lap B. lapjának az 1880: XLII. t-c 1. §. a) pontjában és az 1880. évi 18058. I. M. sz. rendelet III. és IV. §-aiban érintett adatok alapján elkészített következő tervezetét és pedig: a 4057. sz. lapra nézve „1. sorsz. Dávid György”, a C. teherlap „1. sorsz. E. k. 1899. évi márc. 16-án 5763. sz. fenti számú átírással egyidejűleg a 182. sz. lapról egyetemleg áthozatik: töröltetett 8519/1902. tkvi sz. végzés alapján; 2. sorsz. kir. kincstár javára az ingatlanok $\frac{4}{6}$ részére 51 frt 15 kr.; 3. sorsz. Sain Mita javára végrehajtásilag az ingatlanok $\frac{1}{6}$ részére 26 frt; 4. sorsz. Érk. 1900. évi márc. 5-én 5055. sz. a 3241/1908. t. a. kimutatás alapján a zálogjog 12 kor. 80 fill. erejéig és 5% kamat, az itt foglalt ingatlanokra a m. kir. kincstár javára bekebelezeték”; az ezen lap pótlását képező 4058. sz. lap birtokállási lapja pedig a következőleg: „Ozora község XI^{1/2} kötet 4058. sz. lap, birtokállás 1 d. 41. hrsz. határos keletről 52., délről 42., nyugatról 9., északról 40. hrszkkal, 1 h. 1400 □-öl I. o. szántó, 2 d. 41. hrsz. határos keletről 69., délről 66., nyugatról 115. és északról 111. hrszkkal, 1 h. 140 □-öl II. o. szántó”, elfogadta és hogy ezen elfogadott tervezet alapján az illető tkvi lapokat az idézett törvény és rendelet határozatának megfelelő eljárás útján pótolja.

Erről a tkvi hatóság az összes érdekelteket azzal értesíti, hogy a pótolni kívánt lapokat, ezek tervezetét, valamint a tervezet összeállításának alapjául szolgáló adatokat a tkvi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetik és a pótlásnál követett eljárásra, valamint a tervezetre és annak

összeállítására nézve a netáni hibák kiigazítása és hiányok pótlása céljából 45 nap alatt, vagyis 1911. évi április 14-ig bezárólag felszólalás útján kifogásokat tehetnek.

Egyszersmind figyelmezteti a bíróság, mint tkvi hatóság az érdekelteket, hogy azon jogok, melyek az új szerkesztés következtében hatályon kívül helyeztettk tkvi lapokon foglalt bejegyzésen alapulnak és amelyeket a felszólalási határidő alatt nem érvényesítettek olyan személyek ellenében, akik időközben nyilvánkönyvi jogokat jóhiszeműleg szereztek, többé nem érvényesíthetők.

Végül figyelmezteti a tkvi hatóság az érdekelteket, hogy a felszólalási határidő alatt szóval előterjesztett felszólalásokat a hivatalos órákban a tkvi iroda vezetésével megbízott telekkönyvvezető veszi jegyzőkönyvbe, valamint ő veszi át a jegyzőkönyvhöz leendő c-átolás végett az írásban benyújtott felszólalásokat is.

Antalfalván, 1911. évi február 21. A kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság.

Dr. Varga Dezső,

kir. járásbíró.

339—3.2

A század legkitünőbb

kuglófjának

titkát rejtem

szól az új szakácsnő asszonyához és Dr. Oetker-féle recept alapján a

Dr. Oetker-féle**sütőpor-ral**

készített egy kuglófot.

A fenti és még sok ezer szakácsnő és háziasszony nem süt ma már élesztővel, hanem csakis, az előnyösebb, egészségesebb valódi

Dr. Oetker-féle sütőpor-ral.

Mindenütt kapható 12 filléres csomagokban a kitünően bevált receptekkel egyetemben.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F.

divat-, rövid- láték- és cipőkereskedés Nagybecskerek.

Labdák, parfümök, harisnyák,
ingek, női ruhadiszek, ibolyák és
más kalapvirágok, kötött átmeneti
kabátok leánykáknak és felnőtteknek.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és pontosan elintézzük. — Meg nem felelő áruk szívesen visszavételemek.

Külön cipőosztály:

Női R chevro félcipő	K. 6-70
Női R chevro magas fűzős	K. 7-80
Férfi erős strapa cipő	K. 7-50
Férfi R chevro és R box magas	K. 9—
Tornacipők fiuknak	K. 3—

Barna cipőkben szép választék.

Telefon 201.

Telefon 201.

6—87 62